

Gemeente	: Boxtel	Objectnr.	: 17
Plaats	: Liempde	Datum invent.	: 6/1998
Straat + nummer	: 't Kaarpad 2	Kwalificatie	: gemeentelijk monument
Kad. aanduiding	: E2275		
Huidige functie	: woonhuis		
Oorspr. functie	: woonhuis met bakkerij		
Bouwtype	: eenlaags dwars huis		
Bouwjaar	: 1869		

Bouwgeschiedenis: Het kadastraal minuutplan van 1832 laat zien dat aan de zuidzijde van het tegenwoordige Kaarpad een langgerekt pand staat, ter plaatse van het huidige pand 't Kaarpad 2 tot aan de achterzijde van Barrierweg 1¹. De rooilijn week toen richting Barrierweg terug, in het verlengde van de voorgevel-lijn van het huidige pand 't Kaarpad 2. Het langgerekte pand is in 1840 afgebroken en het terrein wordt onderdeel van een groot perceel weiland. Aan de zuidwestzijde hiervan zijn huizen gebouwd in resp. 1843 (ter hoogte van het huidige pand Barrierweg 7a) en 1880 (*herbouw*, t.h.v. thans Barrierweg 3), terwijl in de noordoosthoek het onderhavige pand in 1869 is opgetrokken, alle voor de bakkersfamilie Van de(r) Wiel, 't Kaarpad 2 voor Johannes van der Wiel^{2,3}.

Op de kadastrale schattingskaart van 1886 staat het pand aangegeven met de huidige contour; links achter het pand staat aan de Oude Postbaan een afzonderlijke bijbouw getekend, in de kadastrale legger omschreven als schuur (voorheen bijkeuken annex koetshuis⁵). Rechts achterin het pand zat een bakkerij, terwijl in de linker voorkamer de bakkerswinkel was gevestigd⁵.

Vermoedelijk in de jaren 20 is de kap gewijzigd: het oorspronkelijke zadeldak met wolfeinden is vervangen door de huidige kap, een mansardedak met wolfeinden.

In 1950 wordt het pand bezit van de gemeente Liempde; links naast de bestaande schuur/werkplaats aan de Oude Postbaan is toen een nieuwe brandweergarage gebouwd (de vorige moest wijken in verband met de nieuwbouw van het raadhuis)⁴. Inwendig is het pand in 1966⁴ grotendeels verbouwd; de brede keukenschouw verdween t.b.v. verplaatsing trap, zo ook de kelder met opkamer (links achterin⁵). Van de oude schuur resteren nog slechts een paar muurfragmenten (in de kopgevel aan de Oude Postbaan en de achtergevel [genummerd Oude Postbaan 4]).

Beschrijving: Aan de zuidzijde van 't Kaarpad, op de hoek met de Oude Postbaan gesitueerd voormalig winkelwoonhuis (met bakkerij). Rechts opzij en aan de achterzijde een tuin, aan de straat afgesloten met een haag. Aan de linker achterzijde vormt een klein platgedekt tussenslid (1966⁴) de verbinding met een grote schuur langs de Oude Postbaan (deze delen zijn genummerd Oude Postbaan 4-6 en vallen buiten de inventarisatie; de schuur heeft nog enkele oude muurfragmenten van de oorspronkelijk bij het huis behorende schuur).

Het pand beslaat een rechthoekig grondplan (ca. 9 bij 13 meter) met een kleine uitbouw (ca. 1 bij 3 meter) achteraan de rechter zijgevel (deze uitbouw is al aangegeven op de kadastrale kaart van 1886). Het pand telt één bouwlaag met een zolderverdieping onder een, met blauwe kruispannen gedekt, mansardedak met wolfeinden. De nok ligt evenwijdig aan 't Kaarpad. Schoorstenen in het linker schild en rechts van het midden op de nok. Centraal in het voor-schild een houten dakkapel met tweelicht onder aankappend lessenaardakje. Op de voorgevel een overstekende geprofileerde bakgoot; eenvoudige houten bakgoot op achtergevel; de wolfeinden zijn nog gootloos.

De gevels zijn opgetrokken in kruisverband (handvorm; versleten gesneden voeg). Onderlangs een gepleisterde plint, bovenlangs - ook bij de wolfeinden - een dubbele muizetand-daklijst (voorgevel met 3/4 staande overhoekse tand en een bloktand; zijgevels en achtergevel met platte overhoekse tand en een bloktand). Gevelopeningen onder anderhalfsteens strekken en met plat- en rollaag aan de onderzijde. Muurankers met rechte schieter.

Vijf assen brede voorgevel, met onregelmatige travée-breedte; centraal de entree en aan weerszijden twee vensters. De entree wordt gevormd door een klampdeur met bovenlicht in geprofileerd kozijn met dito kalf; de vensters hebben een eenruits onderraam en een bovenlicht

(oorspronkelijk waren het zesruits schuifvensters ⁶) en zijn voorzien van vernieuwde klampluiken. Oude kozijnen met toognagels. De bovenlichten zijn thans alle bezet met glas-in-lood; het bovenlicht van de voordeur had een karakteristiek 19de-eeuws met (ijzeren?) roeden verdeeld snijraam ⁶. Rechts naast de deur een eerste steen, met inschrift: 'J. v.d. W. / 2416 1869'. Bij de zijgevels is de oude daklijn zichtbaar gebleven. In de linker zijgevel beneden een tweetal vernieuwde vensters (schuifvensters) en boven twee (later ingebroken?) stolpvensters. Rechter zijgevel met dito indeling; achteraan een kleine uitbouw (privaat, ashok?) met pannen lesse-naardakje.

De achtergevel vertoont diverse bouwsporen (vernieuwd metselwerk bij uitbouw en linker deel, en naast het tussenlid. In de gevel een achteringang met twee-ruits bovenlicht en een zesruits schuifvenster (met luikaanslag en stenen lekdorpel); verder een jonger stolpvenster.

Het interieur is gemoderniseerd.

Motivering: Dwars eenlaags woonhuis anno 1869 met latere mansardedak (XXa).

Van cultuurhistorische waarde vanwege het bouwtype en vanwege de gaafheid van de hoofdvorm en de detaillering.

Situeringswaarde als beeldbepalend onderdeel van de historische bebouwing aan in de dorpskom, mede vanwege de ligging aan straathoek en plein.

Bronnen:

¹ Rijksarchief Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch. Kadastraal minuutplan 1832; Liempde/Goossenbunder C1 nrs. 2 + 4. Kadastrale schattingskaart 1886; C743.

² Gemeentearchief Liempde. Inv.nr. 3311 Oorspronkelijk aanwijzende tafel 1832; Koestraat C2 [huis & erf] + C4 [weiland] Jan Kouwenberg, bouwman. Inv.nrs. 3313-3319 Kadastrale leggers; Art. 175 [1832-1838] Jan Kouwenberg, bouwman; C2 [huis & erf; klasse 7] + C4 [weiland], 1838 verkoop. Art. 189 [1839-1840] Johannes van de Laar, bouwman; idem, 1840 verkoop. Art. 596 [1840-1871] Arnoldus van der Wiel, schoenmaker /Johannes van der Wiel, bakker; idem, 1840 amotie C2; 1843: C606 [weiland] + C607 [huis & hof]; 1847: C614 [weiland] + C615 [huis & hof; klasse 6] 1848 expiratie vrijdom; 1854: C649 [weiland] + C650 [huis, erf & brouwerij]. Art. 1412 [1871-1956] Johannes van der Wiel, bakker /d.j. 1901 Johanna /d.j. 1903 Adrianus; C742 [tuin] d.j. 1891 vereniging + C743 [huis, schuur & erf] expiratie vrijdom; d.j. 1890 terreinsverandering; C915 [huis A180, schuur & tuin] d.j. 1891 bijbouw; C922 [huis, schuur & tuin] d.j. 1953 sectieovergang; B1784 [huis & tuin] d.j. 1956 verkoop. Art. 3184 [1956-..] de gemeente Liempde; B1784 [huis, tuin & brandweergarage] d.j. 1968 stichting; idem [garage, huis, tuin & brandweergarage].

³ Gemeentearchief Liempde. Inv.nr. 2651 **Bevolkingsregister, 1860-1880, I, Wijk A; f° 204, Kom A179** (1880: A190), Joh. van der Wiel, bakker, nieuw gebouw 1869.

⁴ Registratuurarchief Liempde. 2.07.351.11 **Aankoop**; 11/1950 aankoop *Oude Postbaan 2* van Adr. A. v.d. Wiel, met plan brandweergarage (in verbinding met de bestaande schuur/ werkplaats), met tekening. 2.07.354.2 **Ambts- en dienstwoning**; *Oude Postbaan 2*; 1966 verbouwing tot kantoorruimte voor dienst Bouw- en woningtoezicht (met dienstwoning; trap verlegd, brede keukenschouw en kelder/opkamer gesloopt).

⁵ Mededeling bewoner de heer W. Hermes.

⁶ Gemeentearchief Boxtel. **Fotocollectie Liempde**; ansicht ca. 1960: zesruits schuifvensters in voorgevel en karakteristiek 19de-eeuw snijraam in bovenlicht voordeur.
